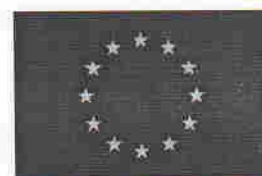

DGTPCC

Codul de etică și conduită al angajaților Direcției generale transport public și căi de comunicație

A fi utilizat exclusiv de personalul DGTPCC

	Nume / Funcție	Data	Semnătura
Aprobat	Adrian BOLDURESCU Șef DGTP și CC		
Coordonat	Oleg Caraman, Șef adjunct		
Autor	Ana Negruța – șef Secție resurse umane		
Aprobarea de către subdiviziunile vizate	Dina Popescu, șef interimar Direcția economico-financiară; Lilian Copaci, șef Direcția management în transport; Alexandru Untilov, șef Direcția implementare și supervizarea proiectelor Valentin Șvaga, șef Direcția lucrări edilitare		

CUPRINS:

1. Introducere.....	4
2. Cadrul legal (UE și național).....	4
3. Principiile conduitei profesionale.....	5
4. Norme generale privind conduita și etica profesională.....	7
5. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentului Cod.....	10

1. INTRODUCERE

1.1 Scopul Codului de etică și conduită

Codul de etică și conduită (denumit în continuare *Cod*) al angajaților Direcției generale transport public și căi de comunicație, *în continuare – DGTP și CC*, reglementează normele de conduită profesională obligatorii pentru toți angajații DGTP și CC.

Codul are drept scop stabilirea unor norme de conduită în serviciul public și informarea cetățenilor cu privire la conduita pe care trebuie să o adopte funcționarul public în vederea oferirii unor servicii publice de calitate; asigurarea unei administrări mai bune întru realizarea interesului public; contribuirea la prevenirea și eliminarea corupției din administrația publică și crearea unui climat de încredere între cetățeni și autoritățile publice.

1.2 Sfera de acțiune

Reglementările prevăzute în prezentul Cod sunt obligatorii pentru întreg personalul aflat în raporturi de serviciu cu DGTP și CC.

Nu se permite interpretarea sau aplicarea prevederilor prezentului Cod, în cazul în care acestea vin în contradicție cu reglementările naționale în vigoare. Secția resurse umane, *în continuare – SRU*, este subdiviziunea care va gestiona prezentul Cod și va revizui, anual, aplicabilitatea acestuia în raport cu legislația în vigoare.

Responsabilitatea pentru respectarea prezentului Cod în cadrul subdiviziunii, precum și fortificarea unui climat sănătos, prin prisma respectării celor reglementate de prezentul Cod, ține de competența șefilor de subdiviziuni.

Prevederile prezentului Cod își încep acțiunea în raport cu angajații, din data aducerii la cunoștință a acestuia. Sarcina menționată revine SRU.

2. CADRUL LEGAL (UE ȘI NATIONAL)

- Recomandarea Nr. R (2000) 10 a Comitetului de Miniștri al statelor-membre ale Consiliului Europei „Privind codurile de conduită pentru funcționarii publici”, adoptată în cea de-a 106-a sesiune la 11 mai 2000;
- Legea 25/2008 privind Codul de conduită a funcționarului public;
- Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003;
- Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale;
- Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale;
- Legea integrității nr. 82/2017;

- Hotărîrea Guvernului nr. 134/2013 privind stabilirea valorii admise a cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol și aprobarea Regulamentului cu privire la evidența, evaluarea, păstrarea, utilizarea și răscumpărarea cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol;
- Hotărîrea Guvernului nr. 707/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind avertizorii de integritate.

3. PRINCIPIILE CONDUITEI PROFESIONALE

În exercitarea atribuțiilor de serviciu, angajații DGTP și CC au obligația de a respecta principiile fundamentale de conduită profesională și morală prevăzute prezentul Cod și de a le practica în interes public.

Angajații DGTP și CC se călăuzesc de următoarele principii:

- 1) legalitate;
- 2) imparțialitate;
- 3) independență;
- 4) profesionalism;
- 5) responsabilitate;
- 6) transparență;
- 7) confidențialitate;
- 8) loialitate.

3.1 LEGALITATE: Angajații DGTP și CC sînt obligați să respecte Constituția RM, legislația în vigoare și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Angajații DGTP și CC care consideră că i se cere sau că este forțat să acționeze ilegal sau în contradicție cu normele de conduită va comunica acest fapt conducătorilor săi. În cazul dacă un angajat al DGTP și CC este intimidat, înfricoșat, frustrat, supus unui șantaj (de frica divulgării unui secret) cu scopul de a divulga informații sensibile cu caracter de serviciu sau de a săvîrși o infracțiune ori o încălcare, el este obligat să raporteze imediat această tentativă conducerii DGTP și CC, cît și autorităților competente (poliție, procuratură, Centrul Național Anticorupție).

3.2 IMPARȚIALITATE: Angajații DGTP și CC sînt obligați să acționeze în mod imparțial, obiectiv, nediscriminatoriu și echitabil, fără a acorda prioritate unor persoane în funcție de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială. Funcționarul public trebuie să aibă un comportament bazat pe respect, exigență, corectitudine și amabilitate în relațiile sale

cu publicul, precum și în relațiile cu conducătorii, colegii și subordonații.

Funcționarul public nu trebuie să determine persoanele fizice sau juridice, inclusiv alți funcționari publici, să adopte comportamente ilegale, folosindu-se de poziția sa oficială.

3.3 INDEPENDENȚĂ: Angajații DGTP și CC, în exercitarea atribuțiilor, sînt liberi de orice presiune politică, economică, religioasă etc.

Apartenența politică a funcționarului public nu trebuie să influențeze comportamentul și deciziile acestuia, precum și politicile, deciziile și acțiunile autorităților publice.

În exercitarea funcției publice, funcționarului public îi este interzis:

a) să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice și a altor organizații social-politice;

b) să folosească resursele administrative pentru susținerea concurenților electorali;

c) să afișeze, în incinta autorităților publice, însemne sau obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora;

d) să facă propagandă în favoarea oricărui partid;

e) să creeze sau să contribuie la crearea unor subdiviziuni ale partidelor politice în cadrul autorităților publice.

3.4 PROFESIONALISM: Angajații DGTP și CC sînt obligați să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență și corectitudine. Funcționarul public este responsabil pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu față de conducătorul său nemijlocit, față de conducătorul ierarhic superior și față de autoritatea publică.

3.5 RESPONSABILITATE: Angajații DGTP și CC trebuie să-și asume răspunderea față de rezultatul acțiunilor sale în cadrul DGTP și CC, organele de resort, cît și societate în general.

3.6 TRANSPARENȚĂ: rezultatul activității DGTP și CC poartă un caracter public, care poate fi monitorizat de cetățeni, cu excepția datelor care cad sub incidența Legii 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

3.7 CONFIDENȚIALITATE: Angajații DGTP și CC sînt obligați să asigure prelucrarea adecvată a informațiilor și documentelor la care au acces și să asigure nedivulgarea unor persoane terțe informațiile de care au luat cunoștință în perioada activității, dar și doi ani după încetarea raporturilor de muncă.

3.8 LOIALITATE: Angajații DGTP și CC sînt obligați să servească cu bună-credință autoritatea publică în care activează, precum și interesele legitime ale cetățenilor, să se abțină de la orice act sau faptă care poate prejudicia imaginea, prestigiul sau interesele legale ale autorității publice.

4. NORME GENERALE PRIVIND CONDUITA ȘI ETICA PROFESIONALĂ

Prin Capitolul III, art.8-13 din Legea 25/2008 privind Codul de conduită a funcționarului public sunt stabilite normele de conduită a funcționarului public.

În prezentul Cod sunt prevăzute normele generale privind conduita și etica profesională.

4.1 Angajații DGTP și CC sînt obligați:

1) să fie corecți în relațiile cu colegii, să respecte reputația și demnitatea personală a acestora, precum și a celor cu care contactează în realizarea atribuțiilor de serviciu;

2) să țină cont de etica profesională și să dea dovadă de profesionalism și o demnitate în muncă;

3) să aibă o conduită și un comportament adecvat atunci cînd reprezintă DGTP și CC în fața autorităților și instituțiilor naționale, precum și în timpul deplasărilor de serviciu în afara țării în cadrul diferitor instituții/organizații internaționale;

4) să fie exigenți, politicoși și să respecte șefii pe linie ierarhică;

5) să asigure protecția proprietății DGTP și CC și să evite orice prejudiciere a acesteia;

6) să asigure protecția informațiilor deținute față de accesul persoanelor terțe;

7) să respecte regimul cadourilor, stabilit de Hotărîrea Guvernului nr. 134/2013 privind stabilirea valorii admise a cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol și aprobarea Regulamentului cu privire la evidența, evaluarea, păstrarea, utilizarea și răscumpărarea cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol;

8) să respecte procedura de denunțare a cazurilor de influență necorespunzătoare în conformitate cu prevederile Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale;

9) să declare în scris, în termen de 3 zile, conducătorului entității publice despre conflictul de interese real apărut în cadrul activității sale profesionale, explicînd natura conflictului de interese și cum acesta influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale conform procedurii privind declararea și soluționarea conflictelor de interese care este reglementată de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale;

10) să se conformeze principiului anti-mită;

11) să asigure eliminarea riscului de mituire;

12) să depună în termenii și în condițiile prevăzute de legislație declarația de avere și interese personale (pentru subiecții declarării!!!);

13) să respecte cerințele de securitate și sănătate în muncă.

14) funcționarul public cu funcție de conducere are obligația să promoveze normele de conduită și să asigure respectarea acestora de către funcționarii publici din subordine;

15) în exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor publice de conducere, funcționarul public are obligația:

a) să asigure egalitatea de șanse și tratament în ceea ce privește cariera funcționarilor publici din subordine;

b) să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, în cazul în care propune sau aprobă promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții ori acordă stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism sau discriminare;

c) să respecte prevederile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

4.2 Angajaților DGTP și CC le este interzis:

1) să realizeze acte și fapte producătoare de efecte juridice sau generatoare de orice alte consecințe care afectează interesul autorității;

2) să utilizeze bunurile DGTP și CC în interes personal;

3) să solicite sau să accepte cadouri, servicii, invitații sau orice alte categorii de favoruri, destinate lui personal sau familiei lui, dacă oferirea sau acordarea lor este legată, în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

4) să admită cazuri de influență necorespunzătoare;

5) să dezvăluie informații sau să remită documente altor instituții/autorități fără acordul conducerii;

6) să utilizeze prerogativele postului deținut, în alte circumstanțe decât cele prevăzute pentru realizarea sarcinilor de serviciu;

7) să abordeze probleme și sarcini a căror rezolvare nu intră în competența sa, să nu discute direct cu reprezentanții instituțiilor mass-media, excepție fac angajații cărora le sînt stabilite asemenea atribuții;

8) să supună represaliilor, discriminării sau acțiunilor disciplinare (amenințare, izolare, intimidare, victimizare etc) pentru:

- refuzul de a lua parte la sau respingerea oricărei activități despre care a considerat în mod rezonabil că reprezintă un risc de mituire mai mare decât cel considerat ca fiind scăzut;

- formularea de îngrijorări sau raportarea de bună credință sau din motive rezonabile de a crede unor fapte reale sau suspectate de mituire;

9) să fumeze: în toate spațiile publice închise și semiînchise, inclusiv în locurile de uz comun, la locurile de muncă, indiferent de modul de acces; în raza de 10 m de la intrarea în spațiile publice închise, inclusiv în locurile de uz comun, și la

locurile de muncă, de la ferestrele care se deschid și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și pentru locurile de muncă;

10) să se exprime cu cuvinte indecente, înjurături la adresa cuiva/ceva în cadrul orelor de muncă și în incinta DGTP și CC;

11) să se prezinte la locul de muncă în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanțe stupefiante sau toxice;

12) să întârzie la serviciu fără motive întemeiate și fără acordul conducerii;

13) să pătrundă în sediul DGTP și CC în zilele de sărbătoare nelucrătoare și repaus săptămânal, fără acordul conducerii;

14) să utilizeze rețelele sociale în timpul orelor de muncă, precum și să utilizeze tehnologiile informaționale în alte scopuri decât cele de serviciu.

4.3 Codul vestimentar

Pentru sporirea gradului de credibilitate față de societate, publicul larg și pentru menținerea imaginii DGTP și CC, angajații, în alegerea vestimentației, trebuie să se bazeze pe bunul simț, să reflecte seriozitate, decență și respect față de colegi și superiori.

Angajații DGTP și CC sînt obligați să se prezinte la serviciu într-o ținută vestimentară decentă, evitînd ținutele provocatoare și aspectul neîngrijit, se admite stilul „casual” (ușoară, comodă) în ultima zi de lucru a săptămîinii.

Pentru angajații care interacționează direct cu instituțiile publice, se solicită ca ținuta vestimentară, după posibilitate, să fie una oficială, fiind evitate culorile stridente.

Excepție asupra codului vestimentar se aplică pentru angajații subdiviziunilor care efectuează deplasări/controlare în teren aferente obiectelor privind lucrările de construcție, reparație și întreținere a infrastructurii rutiere, reabilitarea și reparația rețelelor edilitare.

Recomandări față de ținuta vestimentară a angajaților DGTP și CC:

- pentru bărbați se recomandă costumele albastru închis, gri, maro sau negru, alături de cămăși de culoare deschisă, care dau un aspect îngrijit;

- pentru doamne sînt recomandate costumul clasic din 2 piese cu fustă sau pantalon, negru, gri, bleumarin, ajustate cu cămăși albe, crem sau bleu; se permit fustele sau bluzele colorate. Fustele trebuie să aibă o lungime decent, pantofii comozi, cu tocul nu mai înalt de 5-7 cm. Bijuteriile și accesoriile trebuie să aibă dimensiuni reduse. Machiajul și coafurile trebuie să fie modeste.

Pentru personalul tehnic (dereticătoare) este necesară respectarea strictă a uniformei de serviciu.

Restricții privind ținuta vestimentară

Nu pot fi specificate toate variantele de vestimentație feminină acceptate în cadrul serviciului, de aceea în prezentul Cod sînt stabilite unele restricții pentru ținuta vestimentară.

Se interzice categoric:

- angajatele nu pot veni la serviciu în vestimentație prea transparent sau prea scurtă, cu abdomenul descoperit, bluze excesiv decoltate, coafate strident (păr vopsit în diverse culori exotice, tunsori ieșite din comun), machiate extravagant, cu bijuterii și accesorii în exces;

- accesul în incinta DGTP și CC în șorț și șlapi, în vestimentație care să conțină cuvinte cu conținut rasist, sexual, imoral sau sugestiv, slogane, descrieri sau desene care include creaturi ciudate, îmbrăcămintea ruptă, neîngrijită sau în zdrențe.

Notă:

Se permite accesul în edificiile DGTP și CC în vestimentație stil sportiv (costum sportiv, adidași, ghete, tricou, șorț, salopete) în zilele de sîmbătă, cînd sînt prevăzute manifestații cultural în masă sau competiții sportive (olimpiade), precum și acțiuni prevăzute de Guvernul Republicii Moldova în cadrul „Zilei înverzirii plaiului”.

5. RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVEDERILOR PREZENTULUI COD

Prezentul Cod se va aduce la cunoștință, sub semnătură, la angajarea fiecărei persoane în cadrul DGTP și CC, iar odată cu aceasta, salariatul automat își asumă responsabilitatea pentru respectarea prevederilor acestuia.

Încălcarea codului constituie, după caz, abatere disciplinară, contravenție sau infracțiune, căreia i se aplică, respectiv, prevederile legislației privind funcția publică și statutul funcționarului public, ale Codului Muncii, Codului contravențional sau ale Codului penal, cu excepția cazurilor care sînt stabilite expres în legi speciale.